

Aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 14 juni 2022 ons kenmerk Z/19/025255-198505 behandeld door Melanie Kuiper
portefeuillehouder M.F. Wichard e-mail MelanieKuiper@wdodelta.nl
onderwerp RWZI Echten

Geacht bestuur,

Zoals toegezegd informeren wij u periodiek over de voortgang van de herbouw van de slibgistingsinstallatie op onze rioolwaterzuivering (rwzi) Echten. Nu is er een aantal ontwikkelingen die we voor het zomerreces nog graag met u delen. In het najaar (1 november 2022) staat de rwzi Echten op de agenda van de AB vergadering.

In deze brief leest u de ontwikkelingen over de slibgisting op rwzi Echten en schetsen we een doorkijk naar andere ontwikkelingen op rwzi Echten.

Slibgistingsinstallatie Echten

Graag informeren we u over drie onderwerpen die betrekking hebben op de slibgistingsinstallatie Echten:

1. Realisatie project;
2. Verkoop groen gas;
3. Subsidies.

Ad 1. Realisatie project

In de zomer van 2021 is in concurrentie een bouwteampartner gecontracteerd voor het ontwerpen, realiseren en gedeeltelijk onderhouden van de installatie. Sinds september 2021 zijn de ontwerpwerkzaamheden in volle gang. Daarbij werken de bouwteampartners, onze inhoudelijke specialisten en de mensen van de afdeling beheer van ons waterschap nauw met elkaar samen. Op dit moment wordt door deze partijen de laatste hand gelegd aan het definitief ontwerp van de installatie. Deze is uitgewerkt conform het door u gekozen voorkeursalternatief (Groen gas+ en Circulair). In het ontwerp zijn de volgende elementen meegenomen:

- De slibgistingstanks zijn weer veilig conform de standaard van het Waterschap en kunnen we zelf goed beheren.
- Er is sprake van duurzaam warmte gebruik door warmte van het effluent te gebruiken voor de slibgisting.
- Er is een installatie ontworpen voor het opwaarderen van biogas naar groen gas. Dit groen gas kan vervolgens in het gasnet worden gevoed en verkocht.
- De installatie kan verder ontworpen en uitgebouwd worden om in de toekomst CO₂ op te vangen om daarmee hergebruik en verkoop van deze grondstof mogelijk te maken. De CO₂-afvang wordt op 1 november 2022 geagendeerd bij de AB vergadering.

Realisatieraming

Op basis van het definitief ontwerp wordt nu een raming gemaakt van de bouwkosten. Eén van de voordelen van een bouwteam is dat er een reële en voorspelbare uitvoeringsraming gemaakt wordt door de partijen die het ook daadwerkelijk gaan uitvoeren. Daarnaast heeft onze bouwpartner (DMT) veel ervaring met groen gas installaties bij andere waterschappen. Om ervoor te zorgen dat de raming marktconform blijft, checkt de kostendeskundige van het waterschap die raming periodiek en zijn er onafhankelijke deskundigen die de raming van de aannemer controleren.

Op dit moment is er sprake van veel prijsstijgingen en onzekerheden over levertijden op de grondstoffenmarkt. Dit maakt het ook voor ons project uitdagender om een realistische en haalbare raming te maken en zorgt voor een verhoogd risico op meerkosten. We zijn in gesprek met de aannemer, hoe we enerzijds risico's weg kunnen halen van c.q. beheersbaar kunnen maken voor de markt en anderzijds het waterschap kunnen verzekeren dat sprake is van marktconforme kosten. Hiervoor worden de volgende maatregelen getroffen:

- We bepalen vooraf wat de risicovolle bouwkosten zijn in de raming. Hierdoor ontstaat zicht op de onzekerheden en op de onderdelen die betrouwbaar geraamd kunnen worden.
- We kijken goed naar de bandbreedte van de raming van de verschillende onderdelen en op welke manier dit het beste contractueel kan worden geregeld.
- We kijken vooruit naar de onderdelen die we eerder moeten bestellen of vastleggen om op tijd te kunnen realiseren of om grote prijsstijgingen te voorkomen. Het verzoek om een vervroegd realisatiekrediet in april is daar een voorbeeld van.

Zoals ook in de begrotingsbrief is te lezen vormen schaarste aan grondstoffen, forse prijsstijgingen en krapte op de arbeidsmarkt voor ons waterschap een risico bij de realisatie van onze opgaven en de uitvoering van onze reguliere werkzaamheden. Dit geldt ook voor de realisatie van de slijbging op rwzi Echten.

We komen in de vergadering van 1 november 2022 met een volledig verzoek voor het realisatiekrediet.

Ad 2. Verkoop groen gas

Fysiek gas en groencertificaten

Bij de verkoop van groen gas gaat het om twee onderdelen: het fysieke gas en de groencertificaten. Na de productie wordt een groencertificaat uitgegeven, waarna het gas als normaal fossiel gas wordt ingevoerd in de transportleiding van Rendo en wordt verhandeld en vervoerd naar gebruikers. Het gas is op dat moment niet meer herkenbaar als groen gas omdat het zich vermengt met aardgas. Het kenmerk groen is overgegaan in een certificaat en kan vervolgens los van de fysieke gasstroom worden verhandeld.

Er bestaan dus twee markten:

- een fysieke gasmarkt (handel in gas);
- een virtuele certificatenmarkt (handel in certificaten).

Verkoopstrategie

Eind 2024 of zoveel eerder als mogelijk zal de installatie groen gas produceren. Vanaf dat moment gaat het verkoopproces van start. Naar aanleiding van het Didamarrest ¹ hebben wij juridisch advies ingewonnen. Dit advies maakt duidelijk dat wij het fysieke gas en de groencertificaten op een openbare, redelijke en transparante wijze moeten verkopen.

Financieel

De huidige marktprijs van (groen) gas ligt boven de prijs waarmee in het bestuursvoorstel van 26 mei 2020 is gerekend. Wij hebben echter geen garantie of en hoelang dit prijsniveau aanhoudt. In de berekening van de Total Cost of Ownership zullen wij dit in een aantal scenario's verder uitwerken. U kunt bijvoorbeeld denken aan het aantal jaren waarin met een hogere verkoopprijs wordt gerekend en

¹ In het 'Didam'-arrest van 26 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1778) heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moeten bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. Dat betekent dat overheden niet zonder meer vrij zijn om grond te verkopen aan een partij naar keuze. Overheden moeten gelijke kansen bieden bij uitgifte van grond. Dit arrest heeft een bredere reikwijdte dan alleen de uitgifte van grond. Deze wijze zou voor alle verkooptransacties van een (semi-)overheidsinstelling gehanteerd moeten worden.

het al dan niet administratief zelf gebruiken van het groene gas. Door de oorlog in Oekraïne zijn we ons meer bewust geworden van onze afhankelijkheid van energie. Als waterschap zouden wij, om deze afhankelijkheid te verlagen, ons eigen geproduceerde gas kunnen gebruiken. Technisch is dit niet mogelijk, omdat het fysieke gas wordt geleverd aan het aardgasnet en daar vermengt met fossiel aardgas (het fysieke gas kan niet gelabeld worden). Wij kunnen de groencertificaten wel administratief terug kopen. Dit scenario zal worden uitgewerkt in het bestuursvoorstel dat dit najaar aan u wordt voorgelegd.

Ad 3. Subsidies

In het voorstel dat op 26 mei 2020 door u is goedgekeurd, is geen rekening gehouden met investeringssubsidies. Op een later moment in het traject is dit project meegenomen in de aanvraag bij het Nationaal Groeifonds, als onderdeel van een groter geheel. De subsidie voor het groeiplan Waternet van de provincie Drenthe is nog niet definitief toegekend. De doorlooptijd tot definitieve toekenning vanuit dit fonds duurt te lang en kan daardoor niet voor dit project ingezet worden, omdat de aanbesteding dan al heeft plaatsgevonden. Andere investeringssubsidies zijn op dit moment niet in beeld, maar worden wel onderzocht.

Voor de exploitatiefase van groen gas kan mogelijk SDE ++ worden aangevraagd, maar de openstelling (waar WDO Delta gebruik van kan maken) is pas medio 2023. Hierover is op dit moment dus nog geen duidelijkheid.

Voor de mogelijkheid van de afvang van CO₂ wordt momenteel een subsidiescan uitgevoerd naar eventuele subsidiekansen voor dit additionele onderdeel, dit is separaat geagendeerd voor de AB vergadering van 1 november 2022.

Doorkijk andere ontwikkelingen rwzi Echten

Naast de herbouw van de slibgisting Echten loopt momenteel ook het project voor het versneld toekomstbestendig uitbreiden van de rwzi, zodat het afvalwater van zuivelproducent Fage in Hoogeveen verwerkt kan worden. Vanuit de reguliere vervangingsinvesteringen moet de beluchting op de rwzi worden aangepast en uitgebreid. Tevens is de slibketenanalyse geactualiseerd, waaruit blijkt dat het rendement van de slibgisting verhoogd kan worden als er meer slib naar Echten wordt gebracht. Dit betekent dat de Demon installatie op Echten (deelzuivering voor de stikstofverwijdering) mogelijk onvoldoende capaciteit heeft en moet worden aangepast of vervangen. Deze ontwikkelingen zullen integraal worden opgepakt en in een later stadium ter besluitvorming aan u worden voorgelegd.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

de dijkgraaf

E. de Kruijk

D.S. Schoonman